

Vakinhoudelijke voorbeelduitwerking keuzevak

Economie en ondernemen

Internationale handel

Deze vakinhoudelijke uitwerking is in opdracht van de Stichting Platforms Vmbo en met financiering van het Ministerie van OCW in het kader van het projectprogramma Nieuw VMBO ontwikkeld en gereviewd door een team van docenten en vakinhoudelijke specialisten.

De voorbeelduitwerking heeft geen officiële status en is alleen bedoeld om docenten een goede indruk te geven van hoe het keuzevak geïnterpreteerd kan worden om tot een zinvolle en werkbare uitwerking ervan te komen in onderwijs en schoolexaminering.

De vakinhoudelijke uitwerking is gebaseerd op het landelijk vastgestelde examenprogramma voor dit keuzevak (o.a. te vinden op www.platformsvmbo.nl). Het examenprogramma is door het ontwikkelteam uitgewerkt in zo toetsbaar en in het onderwijs herkenbaar mogelijke onderdelen.

De inhoudelijke verwantschap van dit keuzevak met kwalificaties, keuzedelen en certificaten in het mbo is vastgesteld door de Toetsingskamer van SBB.

De nieuwste versie van deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking is altijd te vinden op www.platformsvmbo.nl.

Aan deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking kunnen geen rechten worden ontleend.

Versie 1.1
16 december 2019

© Stichting Platforms Vmbo

K/EO/9 Internationale handel

Ontwikkelaar	Yvonne Vonk-Blaauw
Versie	1.1
Datum	16 december 2019

Taak:

- oriënteert zich op de inkoop uit en verkoop aan (personen uit) het buitenland en kan communiceren met personen uit een ander land en in een vreemde taal en omgaan met de daarbij voorkomende cultuurverschillen
- kan verschillende economische werkzaamheden uitvoeren in een internationaal opererende onderneming

Toelichting

De kandidaat maakt kennis met het internationale ondernemerschap vooral door zelf gedurende enige tijd met anderen een fictieve onderneming op te zetten, uit te voeren en af te sluiten. De kandidaat ervaart wat er bij het runnen van een internationaal opererende onderneming komt kijken door: het omgaan met ondernemers uit andere culturen en in een andere taal; de kennismaking met diverse vormen van distributie; het uitvoeren van regels rondom import en export en de daarbij horende formulieren.

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

K/EO/9.1 Deeltaak: Oriënteert zich op de inkoop uit en verkoop aan (personen uit) het buitenland en kan communiceren met personen uit een ander land en in een vreemde taal en omgaan met de daarbij voorkomende cultuurverschillen

De leerling ervaart hoe het is om met verschillen in taal en cultuur om te gaan. Dat gebeurt door aan de hand van telefoongesprekken, verkoopgesprekken en onderzoek te doen naar verschillende culturen en talen.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	beroepen herkennen en benoemen in de internationale handel		x	x
2	omgaan met internationaal cultuurverschillen in de beroepscontext		x	x
3	topografische kennis van de belangrijkste handelspartners van Nederland gebruiken en aantonen, zoals: <ul style="list-style-type: none">• Duitsland• Zweden• China• Frankrijk• Verenigde Staten		x	x

4	in een modern vreemde taal communiceren met buitenlandse handelspartners m.b.v.: <ul style="list-style-type: none"> • telefoon • mail/ contactformulier • social media • persoonlijk 		x	x
---	--	--	---	---

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Economie en Ondernemen zijn op deze deeltaak van toepassing: b1, b2, b3, b4, b5, b6.

Uitwerking

K/EO/9.1.1 beroepen herkennen en benoemen in de internationale handel

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	met behulp van informatiebronnen (internet, kennis van derden) beroepen/functies, zoals importeurs, exporteurs, handelaren enzovoort zoeken die te maken hebben met internationale handel.		x	x
2	enkele beroepen/functies benoemen die in de internationale handel voorkomen en globaal de inhoud van hun functie beschrijven		x	x
3	aan de hand van een omschrijving een functie/beroep herkennen in de internationale handel.		x	x
4	vaardigheden en competenties benoemen die werknemers in de internationale handel nodig hebben		x	x

K/EO/9.1.2 omgaan met internationaal cultuurverschillen in de beroepscontext

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	eetgewoontes, kledinggewoontes, geloof van de verschillende landen benoemen.		x	x
2	verschillen benoemen tussen de culturen voor wat betreft de non-verbale communicatie zoals: <ul style="list-style-type: none"> • uiterlijk • lichaamshouding • bewegingen en gebaren • gezichtsuitdrukkingen • oogcontact • stemtaal • aanraken en aangeraakt worden • nabijheidsgedrag • geloofsovertuiging • eetgewoontes • wooncultuur 		x	x
3	verschillen benoemen tussen de cultuur van andere landen en die van Nederland in zakelijke contacten, zoals bij de eerste ontmoeting wel of niet de hand schudden, hoe men elkaar aanspreekt (wel of geen titels gebruiken)		x	x
4	overeenkomsten kunnen benoemen tussen de culturen van andere landen en die van Nederland in zakelijke contacten		x	x
5	verschillen kunnen benoemen tussen de zakelijke contacten in de verschillende		x	x

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
	culturen, zoals de manier van aanspreken, direct aanpreken of juist niet, assertieve houding of een afwachtende houding, zakelijke kledingvoorschriften, de omgang met iemand van een hogere functie			
6	omschrijven wat de voordelen een onderneming zijn als het personeel om kan gaan met de verschillen in cultuur in zakelijke contacten		x	x
7	aan de hand van omschrijvingen en afbeeldingen verschillende culturen kunnen herkennen.		x	x

K/EO/9.1.3 topografische kennis van de belangrijkste handelspartners van Nederland gebruiken en aantonen, zoals Duitsland, Zweden, China, Frankrijk, Verenigde Staten

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	aanwijzen waar in de wereld zich de belangrijkste handelspartners van Nederland bevinden		x	x
2	van de verschillende handelspartners van Nederland benoemen: <ul style="list-style-type: none"> • landschappen • rivieren • infrastructuur • belangrijke steden • etc. 		x	x
3	enkele bezienswaardigheden in de landen van de belangrijkste handelspartners benoemen.		x	x
4	aantonen dat de geografische ligging van Nederland ten opzichte van de belangrijkste handelspartners van positieve invloed is op de economie in Nederland als het gaat om importeren en exporteren van goederen en diensten.		x	x

K/EO/9.1.4 in een modern vreemde taal communiceren met buitenlandse handelspartners m.b.v. telefoon, mail/contactformulier, social media, persoonlijk

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een zakelijke brief opstellen in een modern vreemde taal, met de daarbij behorende briefopzet, lay-out en spelling, zoals in dat land de gewoonte is		x	x
2	een zakelijke email opstellen in een modern vreemde taal, met de daarbij behorende briefopzet, lay-out en spelling zoals in dat land de gewoonte is		x	x
3	het internationale telefoonalphabet gebruiken, verstaan en de woorden notuleren		x	x
4	telefoongesprekken voeren in een modern vreemde taal, zoals een: <ul style="list-style-type: none"> • verkoopgesprek • orderbevestiging • klachtenafhandeling 		x	x
5	bericht in een modern vreemde taal op een social mediapagina plaatsen		x	x
6	in een vreemde taal een zakelijk contact te woord staan zoals bij een begroeting		x	x

EO/9.2 Deeltaak: Kan verschillende economische werkzaamheden uitvoeren in een internationaal opererende onderneming

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	door te handelen met internationale (junior)ondernemingen omgaan met duurzaam ondernemen: <ul style="list-style-type: none"> • people • planet • profit 		X	X
2	regels, bepalingen en wetten gebruiken die te maken hebben met internationale handel voor de onderneming		X	X
3	internationale keurmerken kennen en weten waarvoor eigen onderneming in aanmerking komt		X	X
In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL

4	formulieren m.b.t. internationale handel invullen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • bill of lading • CMR/CIM vrachtbrief • ATA/CIR Carnet • certificaat van oorsprong • offerte • letter of credit 		X	X
5	berekeningen uitvoeren die van belang zijn bij de eigen internationale onderneming, zoals bij: <ul style="list-style-type: none"> • vreemde valuta • transportkosten • BTW met andere percentages • invoerrechten • offertes 		X	X
6	met behulp van een sjabloon een offerte opstellen van de eigen onderneming.			X
7	vormen van fysieke distributie herkennen en benoemen die van belang zijn bij internationale handel en voor de onderneming/het product de juiste transportmethode kiezen		X	X
8	vormen van internationaal betalingsverkeer herkennen en benoemen		X	X

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Economie en Ondernemen zijn op deze deeltaak van toepassing: B1, B2 en B3 en B4

Uitwerking

K/EO/9.2.1 door te handelen met internationale (junior)ondernemingen omgaan met duurzaam ondernemen: people, planet, profit

1	de begrippen people, planet en profit uitleggen aan de hand van voorbeelden		x	x
2	uitleggen hoe door duurzaam te ondernemen, people, planet en profit daar voordeel van kunnen hebben.		x	x
3	beschrijven hoe people, planet en profit richting en vorm krijgt in de eigen onderneming		x	x
In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de regels, bepalingen en wetten opzoeken met behulp van informatiebronnen, zoals internet, boeken over in- en export en andere bronnen.		x	x
2	de regels, bepalingen en wetten herkennen en eventueel toepassen op de eigen onderneming.		x	x
3	de regels, bepalingen en wetten herkennen die van toepassing zijn op de eigen onderneming.		x	x

K/EO/9.2.2 regels, bepalingen en wetten gebruiken die te maken hebben met internationale handel voor de onderneming

K/EO/9.2.3 internationale keurmerken kennen en weten toe te passen voor de eigen onderneming.

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een aantal internationale keurmerken benoemen, zoals de keurmerken van e-commerce, milieu, dierenwelzijn, etc.		x	x
2	een aantal internationale keurmerken herkennen		x	x
3	aangeven hoe de keurmerken van e-commerce, milieu, dierenwelzijn, etc gebruikt kunnen worden in de eigen onderneming.		x	x
4	herkennen welke internationale keurmerken de bedrijven hebben.		x	x
5	soorten ondernemingen, zoals een BV, NV, eenmanszaak, etc. kunnen onderscheiden en de daarbij behorende keurmerken benoemen.		x	x
6	buitenlandse ondernemingsvormen herkennen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Duistland, GMBH • Groot-Brittanië, Ltd • België, bvba, vof • Frankrijk, SARL, EURL • Spanje, S.L, S.R • Italië, S.R.L 			x

K/EO/ 9.2.4 formulieren m.b.t. internationale handel invullen, zoals bill of lading, CMR/CIM vrachtbrief, ATA/CIR K/EO/x.2.4 Carnet, certificaat van oorsprong, offerte, letter of credit

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende soorten formulieren benoemen, herkennen en omschrijven, zoals bill of lading, CMR/CIM vrachtbrief, offerte, letter of credit, etc.		x	x
2	beschrijven welke formulieren gebruikt moeten worden in de verschillende soorten distributie.		x	x
3	verschillende soorten formulieren invullen die horen bij de internationale distributie.		x	x

K/EO/9.2.5 berekeningen uitvoeren die van belang zijn bij de eigen internationale onderneming, zoals vreemde valuta, transportkosten, BTW met andere percentages, invoerrechten

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	begrippen uitleggen, zoals valuta, transportkosten, BTW, invoerrechten, brutowinst en nettowinst		x	x
2	berekeningen uitvoeren die te maken hebben met valuta zoals: <ul style="list-style-type: none"> • transportkosten • BTW • Invoerrechten • Bruto en netto winst. 		x	x
3	het belang uitleggen van personeel dat goed berekeningen kan uitvoeren in de eigen onderneming		x	x
4	de BTW-percentages die gelden in anderen landen benoemen		x	x
5	benoemen wanneer bij de export geen BTW geheven hoeft te worden (0%)		x	x

K/EO/9.2.6 vormen van fysieke distributie herkennen en benoemen die van belang zijn bij internationale handel en voor de onderneming/het product de juiste transportmethode kiezen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende vormen van distributie benoemen		x	x
2	verschillende vormen van distributie herkennen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • door de lucht • over water • over de weg • via de digitale weg 		x	x
3	voor de eigen onderneming bij een bepaalde opdracht, de juiste vorm van distributie kiezen en deze keuze uitleggen.		x	x

K/EO/9.2.7 vormen van internationaal betalingsverkeer herkennen en benoemen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de verschillende vormen van betalen noemen, zoals <ul style="list-style-type: none"> • op rekening (factuur) • pinbetaling • automatische afschrijving. • vooruitbetaling • creditcard betaling • onder rembours 		x	x
2	verschillende vormen van betalen kunnen herkennen op een bankafschrift		x	x
3	oplossingen bedenken welke vorm van internationaal betalingsverkeer van toepassing is in een bepaalde situatie, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • bij aankopen via internet een automatische afschrijving; • bij een belangrijke klant de bestelling op rekening zetten. 		x	x

Verwantschap mbo

Dit keuzevak is verwant aan de inhoud van de volgende kwalificaties binnen het mbo:

Dossier	crebo	Kwalificatie	crebo	Niveau
---------	-------	--------------	-------	--------

Commercie	23064	Assistent-manager internationale handel	25133	4
Middenkader Transport en Logistiek	23146	Manager Transport en Logistiek	25379	4
		Aviation Operations Officer	25377	4
		Luchtvaartspecialist	25378	4
Havenoperaties	23156	Medewerker Havenoperaties	25398	2
		Gevorderd medewerker Havenoperaties	25397	3
		Coördinator Havenoperaties	25396	4
Agrp productie, handel en technologie	23221	Vakexpert agrohandel en logistiek	25438	4
Goederenvervoer	23140	Chauffeur wegvervoer	25364	2

Dit keuzevak is verwant aan de inhoud van het volgende keuzedeel:

Keuzedeel	ID Code	Certificaat
Internationaal I: bewustzijn (interculturele) diversiteit	K0055	
Internationaal I: overbruggen (interculturele) diversiteit	K0210	
Internationaal II: werken in het buitenland	K0202	
Werken in projecten voor ontwikkelingssamenwerking	K0984	
Werken op de internationale arbeidsmarkt	K0313	
ADR-stukgoed	K0324	

Begrippenlijst

De volgende vakinhoudelijke begrippen zijn relevant voor dit keuzevak:

Term	Omschrijving
Valuta	wettig betaalmiddel in een land
Invoerrechten	indirecte belasting die een staat heft op het invoeren van goederen en diensten
Internationaal	als er meerdere landen bij betrokken zijn
Vrachtbrief	formulier waar de inhoud van de vracht op vermeldt staat.
Pakbon	formulier waarop staat vermeld wat er in een zending hoort te zitten
Betalingsverkeer	geldstroom als gevolg van betalingen in ruil voor goederen of diensten
Percentage	deel van het geheel berekenen
Transportkosten	kosten voor het vervoer van goederen en diensten
BTW	belasting toegevoegde Waarde (belasting op goederen en diensten)
Brutowinst	omzet minus de inkoopwaarde
Nettowinst	brutowinst minus de bedrijfskosten
Onderneming	Op winst gericht bedrijf dat voor eigen risico werkt
Ondernemingsvorm	juridische vorm van de onderneming (bedrijf)
Moderne vreemde taal	een taal anders dan de Nederlandse taal, bv(Engels, Duits, Frans Spaans)
Distributie	manier van vervoer van goederen en diensten
Factuur	rekening voor een klant van een onderneming
Pinbetaling	betaling die plaatsvindt via het digitale geldverkeer
Automatische incasso	betaling die door een bedrijf of instantie automatisch van je bankrekening wordt afgeschreven (na toestemming)
Orderbevestiging	bevestiging van de order door het bedrijf waar je de order hebt geplaatst.
Verkoopgesprek	gesprek tussen de verkoper en koper over een product of dienst
People	de mens en zijn gedrag op het gebied van milieu

Term	Omschrijving
Profit	de bedrijven en hun gedragingen op het gebied van duurzaam produceren.
Planet	de aarde en de voordelen die de aarde heeft van duurzaam produceren.
Offerte	prijsopgave
Import/invoer	de aankoop van producten en/of diensten uit het buitenland
Export/uitvoer	de verkoop van producten en/of diensten aan het buitenland
Betalingsbalans	overzicht van alle transacties van een land met het buitenland in een bepaalde periode
Open economie	economie van een land waar de uitvoer en invoer groot zijn in verhouding tot de productie
Gesloten economie	economie van een land waar de uitvoer en invoer klein zijn in verhouding tot de productie
Vrijhandel	invoer en uitvoer zonder belemmering van protectie
Protectie	maatregelen van de overheid waardoor de import van producten wordt tegengewerkt, bescherming van de eigen economie tegen buitenlandse concurrentie
Nationaal inkomen	totaal verdiende Inkomen van een land in een jaar
Nationaal inkomen per hoofd van de bevolking	nationaal inkomen gedeeld door het aantal inwoners van een land.
Douane	controleurs aan de grens die de goederen en diensten controleren die binnen komen en die invoerrechten heffen
Cultuur	het geheel van verworvenheden van een land: eetcultuur, wooncultuur, etc.
Telefoonalfabet	spelalfabet dat gebruikt wordt om via de telefoon woorden te spellen
Bezienswaardigheden	Bijzondere gebouwen, plaatsen, etc in een land.